

**Персонал та структурна
організація дипломатичного
представництва**

Для виконання покладених на нього функцій дипломатичне представництво використовує різноманітні засоби та можливості, а також спеціально організовує свою роботу через діяльність різних категорій персоналу.

Категорії персоналу дипломатичного представництва:

- Дипломатичний
- Адміністративно-технічний
- Обслуговуючий

Дипломатичний персонал

Державні службовці, що здійснюють дипломатичну діяльність, відповідного до штатного розпису займають певну посаду і мають певний дипломатичний ранг:

- глави дипломатичних представництв (посли/посланники, повірені у справах, тимчасові повірені у справах);
- радникам, перші, другі, треті секретарі, аташе з різного роду питань, військові аташе, ін.

Для підтвердження приналежності до дипломатичного персоналу відомство дипломатичного протоколу МЗС держави перебування видає дипломатам та членам їх сімей дипломатичні акредитаційні картки, де є запис про те, що їх власники користуються всіма Д. п. та і. Підставою для видачі таких карток є дипломатичний паспорт, виданий акредитуючою державою, зі вказаним у ньому дипломатичним рангом.

Закон України «Про дипломатичну службу»:

Дипломатичний службовець - громадянин України, який займає дипломатичну посаду в органі дипломатичної служби, одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням дипломатичних або консульських функцій, а також дотримується принципів дипломатичної служби.

Вимогами до осіб, які претендують на вступ на дипломатичну службу, є вимоги до їхньої професійної компетентності, які складаються із загальних та спеціальних вимог.

Особа, яка претендує на вступ на дипломатичну службу, повинна відповідати загальним вимогам, встановленим ЗУ "Про державну службу".

Спеціальними вимогами до осіб, які претендують на вступ на дипломатичну службу, є:

- 1) наявність вищої освіти із ступенем не нижче магістра - для дипломатичних службовців;
- 2) володіння відповідним рівнем професійної компетентності згідно з вимогами, визначеними Міністерством закордонних справ України;
- 3) володіння іноземними мовами в обсязі, необхідному для виконання посадових обов'язків;
- 4) стан здоров'я, який дозволяє бути направленим у довготермінове відрядження, підтверджений документом, виданим у встановленому законодавством порядку;
- 5) відсутність обставин, що можуть перешкоджати виконанню посадових обов'язків під час роботи в системі органів дипломатичної служби.

Дипломатичні класи – категорії глав дипломатичних представництв:

- Посли
- Посланники
- Повірені у справах

Дипломатичні ранги – спеціальні звання дипломатичних службовців, які присвоюються їм відповідно до чинних норм внутрішнього законодавства акредитуючої держави і правил відбування дипломатичної служби

Дипломатичні ранги, відповідно до Закону України «Про дипломатичну службу»

- Надзвичайний і Повноважний Посол;
- Надзвичайний і Повноважний Посланник першого класу;
- Надзвичайний і Повноважний Посланник другого класу;
- радник першого класу;
- радник другого класу;
- перший секретар;
- другий секретар;
- третій секретар;
- аташе.

Присвоєння чергового дипломатичного рангу здійснюється згідно з посадою, яку займає дипломатичний службовець, та з дотриманням строків перебування у дипломатичних рангах. Відповідність посад дипломатичних службовців дипломатичним рангам визначається Переліком дипломатичних посад, приписаних до дипломатичних рангів, який затверджується Президентом України.

Строки перебування у дипломатичних рангах:

- аташе, третього секретаря, другого секретаря, першого секретаря, радника другого класу – **три роки.**
- радника першого класу, Надзвичайного і Повноважного Посланника другого класу, Надзвичайного і Повноважного Посланника першого класу **не встановлюється.**

Дипломатична посада - визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця органу дипломатичної служби з установленими відповідно до законодавства посадовими обов'язками з виконання дипломатичних або консульських функцій.

Дипломатичні посади встановлюються для дипломатичних службовців органів дипломатичної служби.

Дипломатичними посадами є такі посади:

- 1) Державний секретар Міністерства закордонних справ України;
- 2) Надзвичайний і Повноважний Посол України;
- 3) Надзвичайний і Повноважний Посол України з резиденцією в Києві;
- 4) Постійний представник України при міжнародній організації;
- 5) Представник України при міжнародній організації;
- 6) Глава Місії України при міжнародній організації;
- 7) Генеральний консул України;
- 8) заступник Постійного представника України при міжнародній організації;
- 9) заступник Представника України при міжнародній організації;
- 10) заступник Глави Місії України при міжнародній організації;
- 11) радник-посланник;
- 12) Посол з особливих доручень;
- 13) дипломатичний радник;
- 14) Консул України;
- 15) Представник Міністерства закордонних справ України на території України;

- 16) радник;
- 17) консул у консульській установі України;
- 18) перший секретар;
- 19) другий секретар;
- 20) віце-консул у консульській установі України;
- 21) третій секретар;
- 22) консульський агент у консульській установі України;
- 23) аташе.

Дипломатичні посади в органах дипломатичної служби поділяються на категорії залежно від порядку призначення, характеру та обсягу повноважень і необхідних для їх виконання кваліфікації та професійної компетентності.

2. Встановлюються такі категорії дипломатичних посад:

- категорія "А" - Державний секретар Міністерства закордонних справ України, Надзвичайний і Повноважний Посол України, Надзвичайний і Повноважний Посол України з резиденцією в Києві, Постійний представник України при міжнародній організації, Представник України при міжнародній організації, Глава Місії України при міжнародній організації;
- категорія "Б" - Генеральний консул України, заступник Постійного представника України при міжнародній організації, заступник Представника України при міжнародній організації, заступник Глави Місії України при міжнародній організації, радник-посланник, Посол з особливих доручень, дипломатичний радник, Консул України, Представник Міністерства закордонних справ України на території України, керівники структурних підрозділів апарату Міністерства закордонних справ України, утворених для забезпечення виконання завдань та функцій Міністерства закордонних справ України із забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин, та їх заступники;
- категорія "В" - інші дипломатичні посади, не віднесені цим Законом до категорій "А" і "Б".

Довготермінове відрядження

Строк довготермінового відрядження працівників дипломатичної служби, як правило, становить **до чотирьох років** у державах з нормальними кліматичними умовами та стабільною безпековою ситуацією і **до трьох років** - у державах з важкими кліматичними умовами або складною безпековою ситуацією.

Працівники дипломатичної служби після закінчення довготермінового відрядження направляються у наступне довготермінове відрядження **не раніше ніж через два, але не пізніше ніж через чотири роки**.

Термін направлення працівників дипломатичної служби у наступне довготермінове відрядження може бути скорочений за рішенням Державного секретаря Міністерства закордонних справ України у зв'язку із службовою необхідністю направлення працівників дипломатичної служби у довготермінове відрядження до держав з важкими кліматичними умовами або складною безпековою ситуацією. Перелік таких держав встановлюється Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства закордонних справ України.

Після закінчення строку довготермінового відрядження працівники дипломатичної служби відкликаються у порядку, встановленому законодавством.

Після закінчення довготермінового відрядження посадовим особам дипломатичної служби (крім осіб, призначених за контрактом про проходження дипломатичної служби) у порядку ротації надається посада в системі органів дипломатичної служби, рівнозначна тій, яку зазначена посадова особа займала до направлення у довготермінове відрядження або під час такого відрядження.

Граничний вік перебування на дипломатичній службі становить **65 років**.

Після досягнення 65-річного віку особи, яким присвоєно дипломатичний ранг Надзвичайного і Повноважного Посла, можуть перебувати на дипломатичних посадах, призначення на які здійснює Президент України.

Дипломатичний корпус — це сукупність глав іноз. дипломатичних представництв, акредитованих у країні перебування. У широкому розумінні під поняттям **Д. к.**, крім глав дипломатичних представництв, розуміють усіх дипломат. представників дипломатичних представництв, визнаних урядом країни перебування, та членів їх сімей.

Не є інститутом, який базується на будь-яких нормах міжнародного права, не є він також і політ. об'єднанням чи організацією, котра володіє правами юрид. особи.

Міжнародні звичаї дозволяють колективні виступи **Д. к.** з церемоніальних (протокольних) питань: привітання, вираження співчуття уряду країни перебування.

Переважно від ім. **Д. к.** виступає його глава — дуаєн.

Адміністративно-технічний персонал

- Члени персоналу дипломатичного представництва, які здійснюють адміністративно-технічне обслуговування представництва (референти-перекладачі, секретарі, бухгалтери, завгоспи, ін.).
- Мають статус державних службовців (службові паспорти і відповідні акредитаційні картки)

Обслуговуючий персонал

- Члени персоналу представництва, які виконують обов'язки з обслуговування представництва (прибиральники, кухарі, водії, ліфтери, технічні працівники, ін.)
- Мають звичайні закордонні паспорти і можуть бути громадянами держави перебування

Класична структура дипломатичного представництва:

- Група з питань зовнішньої політики;
- Група з питань внутрішньої політики;
- З питань торгівлі, фінансів, інвестиційної діяльності;
- Консульський відділ;
- Відділ преси;
- Адміністративно-господарська група;
- Секретаріат посла.

Безпека представництва:

- Внутрішня охорона
- Зовнішня охорона